

Алевтина Большакова, здобувачка ТДАТУ
Керівник: **Ірина Агєєва**, доцент,
доцент кафедри менеджменту та публічного адміністрування,
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного,
м. Запоріжжя, Україна

РОЛЬ SOFT SKILLS МЕНЕДЖЕРА В ПІДВИЩЕННІ ЕФЕКТИВНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Актуальність дослідження. У сучасних реаліях, які відзначаються стрімким прогресом економіки, безперервною цифровізацією бізнес-процесів та посиленням конкурентної боротьби на різних ринкових рівнях, питання ефективної організації праці на підприємствах набуває особливої актуальності. Сьогодні вже недостатньо володіти лише глибокими професійними знаннями для того, щоб забезпечити якісне управління персоналом і гарантувати стабільну роботу та розвиток компаній. Однією з фундаментальних складових сучасного управління стає формування й наповнення так званих м'яких навичок (soft skills). Цей комплекс включає такі ключові вміння, як комунікабельність, емоційний інтелект, здатність до лідерства, вміння працювати командно, ефективність у критичному мисленні та стресостійкість. Завдяки цим навичкам можливо не лише досягти високого рівня взаємодії серед працівників, але й значно підвищити загальну продуктивність і результативність всієї організації.

Як стверджує дослідниця О. Грішнова [1, с. 45-50], сучасний ринок праці ставить перед спеціалістами вкрай високі вимоги, спонукаючи їх демонструвати здатність не лише виконувати рутинні завдання, але й швидко адаптуватися до зовнішніх змін, знаходити ефективний підхід до роботи в команді та вдосконалювати свої професійні навички протягом усього життя. Вона наголошує, що рівень конкурентоспроможності будь-якого підприємства значною мірою залежить від якості людського капіталу і тих управлінських компетенцій, які притаманні його співробітникам. Саме вони виступають фундаментом довготривалої стабільності та динамічного розвитку компанії в умовах швидких змін зовнішнього середовища.

На цю ж тему звертається увага в роботах Л. Балабанової [2, с. 150-160], яка акцентує на тому, що у системі управління персоналом розвиток м'яких навичок посідає особливе місце. На її думку, ефективний керівник - це той, хто відзначається глибинним розумінням мотиваційних механізмів працівників, умінням налаштовувати продуктивні переговори й конструктивно розв'язувати конфліктні ситуації, а також формувати сприятливе психологічне середовище для співпраці всієї команди. Саме ці аспекти впливають як на підвищення рівня продуктивності праці, так і на зростання загальної рентабельності й конкурентоспроможності підприємства.

Зараз, у розквіті епохи цифрових технологій, коли межа між фізичною присутністю в офісі та дистанційною роботою практично зникає, нові виклики

постають і перед керівниками. Зростає значення таких навичок, як налагодження ефективної онлайн-комунікації, координація робочих процесів у розподілених командах, оперативне прийняття рішень та вміння швидко адаптуватися до динамічних змін. Численні актуальні дослідження підкреслюють важливість цих компетенцій в умовах цифрової трансформації [3].

Зокрема, звіт World Economic Forum за 2023 рік [4] висвітлює особливу роль аналітичного мислення, сильних лідерських якостей, стресостійкості та високого рівня взаємодії у колективах. Доповненням до цього стають висновки McKinsey & Company [5] за той же рік про вирішальну роль соціально-емоційних компетенцій для стимулювання індивідуальної і командної продуктивності. У свою чергу, OECD у звіті за 2024 рік [6] ще більше наголошує на незамінності безперервної освіти і розвитку гнучких здібностей для забезпечення готовності працівників протистояти викликам швидкої трансформації світу.

Сучасні управлінці в Україні стикаються з особливими викликами через економічну нестабільність та військовий стан. Бізнесу доводиться швидко адаптовувати стратегії, впроваджувати нові формати роботи, включаючи дистанційні, і водночас підтримувати мотивацію співробітників в умовах невизначеності. Високо розвинені soft skills менеджерів відіграють ключову роль у підтримці ефективності команди, налагодженні комунікації, мінімізації конфліктів і підвищенні залученості персоналу. Водночас на багатьох підприємствах розвиток м'яких навичок серед управлінців все ще не є пріоритетом.

Основна увага приділяється технічним знанням та базовим професійним компетенціям, а соціальні, комунікаційні й лідерські здібності залишаються поза фокусом. Такий підхід створює дисбаланс у роботі організацій, негативно впливає на психологічний клімат у колективах і стримує зростання продуктивності.

Щоб забезпечити ефективну організацію праці, підприємствам доцільно запровадити низку важливих ініціатив:

- проведення корпоративних тренінгів для розвитку soft skills менеджерів;
- впровадження систем оцінювання комунікативних та лідерських навичок під час найму працівників;
- заохочення та популяризація наставництва і коучингу всередині компаній;
- оптимізація внутрішньої комунікації за допомогою сучасних цифрових інструментів;
- розробка навчальних програм для формування емоційного інтелекту та навичок управління конфліктами;
- створення мотиваційних програм і механізмів психологічної підтримки команди;
- навчання керівників ефективно керувати віддаленими робочими групами.

Висновки. Отже, м'які навички становлять невід'ємну частину професійної компетентності сучасного управлінця, що безпосередньо впливає на продуктивність роботи підприємств. Розвиток комунікативних, лідерських та організаційних здібностей не лише сприяє поліпшенню показників ефективності, а й покращує психологічний клімат у командах, забезпечуючи конкурентоспроможність компаній у мінливих умовах сучасного ринку.

Список використаних джерел

1. Грішнова О. А. Людський капітал: формування в системі освіти і професійної підготовки. Київ : Знання, 2014.
2. Балабанова Л. В. Управління персоналом. Київ : Центр учбової літератури, 2018.
3. Шевчук О.Ю., Агеєва І.В. Актуальність soft skills в процесі професійного розвитку співробітників та управління змінами компанії. *Збірник наукових праць ТДАТУ імені Дмитра Моторного (економічні науки)*. №1(43), 2021. С.103-116.
4. World Economic Forum. The Future of Jobs Report 2023. Geneva : WEF, 2023.
5. McKinsey & Company. The Social Economy: Unlocking Value and Productivity through Social Skills. 2023.
6. OECD. Skills Outlook 2024: Learning for Life and Work in a Changing World. Paris : OECD Publishing, 2024.